

UNHCR
The UN Refugee Agency

VÝUČBA O UTEČENCÍCH

VEK
6 – 9

SPRIEVODCA
AKTIVITAMI

Ďalšie materiály nájdete na adrese: unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 UNHCR

KÝM ZAČNETE

Poznámka o inklúzii utečencov, žiadateľov o azyl a migrantov do plánovania výučby.

Kým začnete realizovať akékoľvek aktivity týkajúce sa utečencov, azylu, národnosti a migrantov, doprajte si čas a zamyslite sa nad študentmi, ktorých máte v triede. Sú niektorí z nich utečenci, žiadatelia o azyl, prípadne momentálne bez štátnej príslušnosti?

Ak áno, v závislosti od ich veku posúďte, či by nebolo vhodné porozprávať sa s nimi a ich rodičmi. Ak je to možné, nápady a pripomienky od rodičov a detí zakomponujte do vyučovacieho procesu a o zodpovedanie otázok ich žiadajte výlučne len za predpokladu, ak vám výslovne povedia, že majú záujem odpovedať na takéto otázky a diskutovať na tieto témy.

Osoby bez štátnej príslušnosti nemajú občianstvo žiadnej krajiny. Stav bez štátnej príslušnosti môže vzniknúť za rôznych okolností. Napríklad určité etnické alebo náboženské skupiny nemusia byť podľa zákonov príslušnej krajiny uznané

za občanov danej krajiny, prípadne niektoré deti sa môžu narodiť mimo krajiny, ktorej občianstvo majú ich rodičia a nepodarí sa im získať občianstvo v krajine ich rodičov ani v krajine, v ktorej sa narodili. Hneď niekoľko krajín po celom svete má v platnosti zákony, ktoré neumožňujú matkám preniesť svoju národnosť na svoje deti.

Osoby bez štátnej príslušnosti môžu mať problém s prístupom k základným právam, ako je vzdelanie, zdravotná starostlivosť, zamestnanie, sloboda pohybu a pod. Bez prístupu k týmto právam musia často čeliť prekážkam a sklamaniu.

Dávajte si pozor pri používaní slov ako „krajina“ a „národnosť“, ak máte v triede deti bez štátnej príslušnosti. Namiesto toho môžete použiť slová ako „tvoj domov“ alebo „tvoja kultúra“.

AKTIVITY VÝUČBY

Ďalej uvádzame niekoľko aktivít, ktoré môžete realizovať s vašimi študentmi, aby ste ich teoretické znalosti o utečencoch dokázali preniesť do praktickej roviny.

VÝSLEDOK VÝUČBY

1 | Poskytnúť deťom a rodinám príležitosť na to, aby sa naučili, ako žiť spoločne v jednej komunite.

Raz mesačne organizujte raňajky pred začiatkom vyučovania, na ktorých sa zúčastnia učitelia, rodičia rodín utečencov, ktorí nedávno prišli do krajiny, a širšia školská komunita.

VÝSLEDOK VÝUČBY

2 | Uvedomiť si, že príchod do novej triedy je ťažký.

Diskutujte o tom, aké sú začiatky v novej škole z pohľadu osoby, ktorá práve prišla do krajiny.

Krok 1: Povedzte deťom, aby si vybrali témy, v ktorých by potrebovali usmerniť. Môže ísť o tieto témy: čo urobiť po príchode do triedy, čo treba robiť počas prestávok, čo si treba nosiť do školy a pod.

Krok 2: Deti môžu spísať príručku s obrázkami pre nových žiakov o ich novej škole a triede.

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Príchod do novej školy býva náročný a zložitý. Je skvelé, že sa každý zamýšľa nad tým, ako by sme mohli pomôcť novým žiakom v našej triede. Ďakujem vám za láskavý prístup.“

VÝSLEDOK VÝUČBY

3 | Naučiť sa vzájomne spolupracovať na tvorbe aktivít, ktoré budú podnecovať participáciu. Pochopiť, že je dôležité, aby každý priložil ruku k dielu.

Uskutočnite spoločnú tvorivú aktivitu na tému utečencov a podelte sa o ňu v rámci komunity, napríklad prizvaním rodičov, prípadne zorganizovaním predstavenia pre školu alebo iné triedy.

Príklad 1: Vytvorenie a usporiadanie výstavy

Príklad 2: Tanečný recitál alebo hra

Príklad 3: Zorganizovanie recitácie poézie

Príklad 4: Spísanie knihy s príbehmi

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Máme za sebou úžasnú aktivitu, do ktorej sa zapojil každý jeden z nás. Je pre nás veľmi dôležité naučiť sa, nakoľko dôležité je, aby každý jeden z nás priložil ruku k dielu.“

VÝSLEDOK VÝUČBY

4 | Poskytnúť deťom a rodinám príležitosť na to, aby sa naučili, ako žiť spoločne v jednej komunite.

Usporiadajte uvítací večer alebo raz mesačne organizované raňajky pre nových žiakov školy na začiatku školského roka s hrami, ktoré všetkým členom komunity dajú príležitosť na to, aby sa navzájom spoznali. Deti si môžu vyberať hry, pripravovať nápoje a jedlo alebo si zaspievať uvítaciu pesničku.

VÝSLEDOK VÝUČBY

5 | Naučiť sa vzájomne spolupracovať na tvorbe aktivít, ktoré budú podnecovať participáciu. Pochopiť, že je dôležité, aby každý priložil ruku k dielu.

Spolupracujte na príprave príbehovej alebo obrázkovej knihy s príbehmi nadiktovanými deťmi alebo začínajúcimi spisovateľmi pre vekovú skupinu 7 – 8 – 9 rokov. Príbehy môžu byť o:

- 1: osobných zážitkoch alebo
- 2: o tom, čo sa naučili o skúsenostiach detí z utečeneckých rodín, ktoré sa snažia zapadnúť v novej škole, komunite alebo bydlisku.

Knihu je možné venovať školskej alebo miestnej knižnici. Každé dieťa by mohlo dostať kópiu.

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Pri tvorbe knihy sme si spolu užili kopy zábavy a každý jeden z nás priložil ruku k dielu. Je pre nás veľmi dôležité naučiť sa, nakoľko dôležité je, aby každý jeden z nás priložil ruku k dielu.“

VÝSLEDOK VÝUČBY

6 | Vcítte sa do situácie detí utečencov, ktorí práve prišli do krajiny.

Napíšte listy deťom utečencov, ktoré majú začať chodiť do školy, aby vedeli, čo môžu očakávať v prvý deň alebo počas prvého týždňa. Listy je možné pre deti preložiť do ich materinského jazyka.

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Ďakujem vám za tieto listy pre deti, ktoré len prednedávnom prišli do našej krajiny. Pokiaľ je to len trochu možné, vždy je dôležité vnímať aj situáciu iných.“

VÝSLEDOK VÝUČBY

7 | Porozumieť situácii prichádzajúcich detí žiadajúcich o azyl v mojej krajine.

Niektoré azylové zariadenia alebo prijímacie siete majú možnosť získať informácie o postupoch získavania azylu v danej krajine.

Krok 1: Preverte si to online alebo kontaktujte sieť či konkrétne azylové zariadenie a zistite si, aké majú možnosti na to, aby porozumeli systému azylového zariadenia a procesu azylového konania.

Krok 2: Niektoré zariadenia môžu vyslať úradníka pre komunikáciu, aby navštívil vašu triedu alebo školu, a v niektorých krajinách môže existovať aj možnosť zapojiť sa do výmeny s inými mladými ľuďmi, napríklad formou písania si listovou formou alebo usporiadania priateľského futbalového zápasu či iných hier.

Krok 3: Zistite si, aké možnosti existujú vo vašej oblasti, aby ste sa na vlastnej koži presvedčili, aké sú praktické skúsenosti detí a študentov žiadajúcich o azyl.

Navrhované záverečné slová s podnetom na diskusiu môžu zahŕňať poďakovanie všetkým osobám, ktoré sa podieľali na návšteve alebo aktivite.

VÝSLEDOK VÝUČBY

8 | Je potrebné si uvedomiť, že niektoré deti potrebujú podporu v oblasti napĺňania fyzických a sociálnych potrieb, ktorú im môžeme zabezpečiť.

Zorganizujte podujatie, na ktorom sa budú piecť rôzne dobroty, šou hľadania talentov alebo iné aktivity s finančnou zbierkou a získané finančné prostriedky zašlite miestnej organizácii, ktorá pracuje s miestnymi utečencami.

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Ďakujem všetkým deťom, ktoré sa zúčastnili na dnešnej akcii.“

VÝSLEDOK VÝUČBY

9 | Zapojenie našich rodín do aktivít v triede je skvelý spôsob na to, aby človek tomu porozumel, nakoľko rozmanitá a zaujímavá je naša trieda.

Krok 1: Pozvite rodičov, aby navrhli potenciálne činnosti pre deň aktivít, ktoré budú oslavou kultúrnych rozdielov, ako napr. varenie, kultúrne aktivity a pod.

Krok 2: Pozvite rodičov, aby navrhli potenciálne činnosti pre deň aktivít, ktoré budú oslavou kultúrnych rozdielov, ako napr. varenie, kultúrne aktivity a pod.

Krok 3: Zorganizujte spoločné posedenie alebo triedne stretnutie so zoznamom nápadov od rodičov, aby ste zistili, o ktoré z nich by deti mohli mať záujem.

Navrhované záverečné slová ako podnet na diskusiu – „Ďakujem za účasť všetkým rodičom detí.“

Ďalšie materiály nájdete na adrese: unhcr.org/teaching-about-refugees

Tieto výučbové materiály pripravila Mialy Dermishová v spolupráci s Laetitiou Lemaistrovou.

© 2017 UNHCR